

Avizul Comitetului European al Regiunilor — Punerea în aplicare a Acordului de la Paris printr-o tranziție energetică inovatoare și durabilă la nivel local și regional

(2020/C 39/16)

Raportor: Witold STĘPIEŃ (PL-PPE), membru al Parlamentului regional al voievodatului Łódź

Document de referință: Aviz din proprie inițiativă

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Punerea în aplicare a Acordului de la Paris prin intermediul unei tranziții energetice rapide, eficiente și pe mai multe niveluri

1. subliniază că o tranziție energetică inovatoare și durabilă necesită o schimbare profundă în întregul sistem energetic – sub aspectul producției, transportului și consumului –, cu impact direct asupra infrastructurii, pieței, mediului și societății. Ea oferă ocazia de a construi o piață a energiei mai sigură, mai echitabilă și mai transparentă, de a crea rețele transfrontaliere, de a îmbunătăți accesul la energia din surse regenerabile și distribuția acesteia, de a eradică sărăcia energetică și de a proteja drepturile consumatorilor și ale prosumatorilor în sistemul energetic;
2. acceptă concluziile raportului special al Grupului interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC) și subliniază că limitarea încălzirii globale la 1,5 °C peste nivelurile preindustriale necesită o tranziție rapidă și amplă la nivelul tuturor sectoarelor către un sistem energetic durabil, cu un nivel scăzut de emisii ⁽¹⁾. Amploarea acestei transformări necesită soluții integrate și o cooperare strânsă la toate nivelurile de guvernare și în cadrul societății civile, pentru a îndeplini obiectivele de dezvoltare durabilă, precum și obiectivele Acordului de la Paris;
3. salută recunoașterea de către Parlamentul European ⁽²⁾ a necesității unei abordări anticipative, pentru a asigura o tranziție echitabilă pentru cetățenii UE și a sprijini regiunile cele mai afectate de decarbonizare, ținând seama că o Europă neutră din punctul de vedere al impactului asupra crește competitivitatea economiei, protejează planeta și sporește bunăstarea cetățenilor noștri;
4. salută propunerea președintei alese, Ursula von der Leyen, privind un pact ecologic european, cu prima lege europeană privind clima care să consacre obiectivul referitor la neutralitatea climatică până în 2050 și, în special, crearea unui nou fond pentru o tranziție echitabilă, care va ajuta regiunile carbonifere să treacă la o energie curată, stimulând totodată competitivitatea europeană;
5. invită Comisia și statele membre să sprijine un obiectiv ambițios pe termen mediu, în conformitate cu obiectivele uniunii energetice, ca etapă esențială pentru atingerea, până în 2050, a țintei de zero emisii de gaze cu efect de seră (GES) ⁽³⁾, și să majoreze nivelul preconizat al contribuțiilor stabilite la nivel național (CSN) ⁽⁴⁾, obiectivul constând în reducerea emisiilor interne de GES cu cel puțin 50 % până în 2030 comparativ cu nivelurile din 1990, la nivelul întregii economii, punând un accent deosebit pe sectoarele neafectate sub incidența ETS, întrucât, până în prezent, emisiile acestora nu sunt limitate de funcționarea regimului de comercializare a certificatelor de emisii al UE. Își reiterează apelul la stabilirea unor obiective mai ambițioase dar, în același timp, realiste în ceea ce privește eficiența energetică și energia din surse regenerabile la nivelul UE, care ar trebui să ajungă la 40 % până în 2030, și pentru acordarea unui sprijin amplu în vederea dezvoltării de tehnologii inovatoare care să permită realizarea unor noi progrese;
6. solicită implicarea și responsabilizarea corespunzătoare ale tuturor nivelurilor de guvernare în ceea ce privește elaborarea, punerea în aplicare și monitorizarea unor măsuri eficiente și cu obiective precise în domeniul climei și energiei. Subliniază marea responsabilitate care revine statelor membre și UE, deoarece ele stabilesc condițiile generale. Consideră că autoritățile locale și regionale (ALR) sunt cele mai în măsură să își implice comunitățile, să atragă investitori privați și să pună în aplicare măsuri ambițioase și în timp util, acționând nu numai în calitate de administratori, ci și ca furnizori de servicii energetice și cumpărători importanți ai acestor servicii (de exemplu, rețele de electricitate, servicii de încălzire, transport public, iluminat). Subliniază, în plus, că autoritățile locale și regionale pot oferi un exemplu și își pot inspira comunitățile;

⁽¹⁾ Un scenariu la scară mondială, în conformitate cu obiectivele Acordului de la Paris, ar presupune ca 70-85 % din nevoia de energie electrică să fie asigurată din surse regenerabile de energie până în 2050. Potrivit statisticilor publicate în 2017 de Agenția Europeană de Mediu (AEM), sectorul aprovizionării cu energie contribuie în cea mai mare măsură (28 %) la emisiile directe de gaze cu efect de seră (GES) în UE.

⁽²⁾ Rezoluția Parlamentului European din 14 martie 2019 referitoare la schimbările climatice – o viziune europeană strategică pe termen lung pentru o economie prosperă, modernă, competitivă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei, în conformitate cu Acordul de la Paris [2019/2582 (RSP)].

⁽³⁾ COM(2018) 773 final.

⁽⁴⁾ În cadrul CSN, UE și statele sale membre au convenit asupra unui obiectiv de reducere internă a emisiilor de GES de cel puțin 40 % până în 2030, comparativ cu 1990.

Transferul cunoștințelor și promovarea coeziunii pentru a permite o tranziție energetică cu o singură viteză pentru Europa: sprijinirea regiunilor carbonifere și cu emisii ridicate de dioxid de carbon și a insulelor

7. observă că schimbările climatice reprezintă o provocare globală și că progresele înregistrate de UE în vederea realizării unei economii neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei până în 2050 trebuie să fie realizate de țările terțe prin angajamente similare; în acest sens, subliniază riscul pentru competitivitatea globală a UE reprezentat de țările terțe care nu urmăresc aceleași obiective climatice ambițioase. Prin urmare, invită Comisia și statele membre să mențină schimbările climatice pe lista priorităților diplomatice strategice, în vederea realizării unor condiții de concurență echitabile la nivel mondial;
8. subliniază importanța gestionării tranziției energetice de la nivelurile cele mai apropiate de cetățeni și înțelegerea caracteristicilor locale și regionale și a constrângerilor și nevoilor financiare, istorice, geografice și geopolitice. Invită statele membre ca, sprijinite fiind de instituțiile europene, să dea dovadă de mai multă solidaritate și să dezvolte o tranziție energetică cu o singură viteză, durabilă, promovând în același timp dezvoltarea economică și coeziunea socială în Europa. O atenție deosebită și un sprijin special ar trebui acordate regiunilor carbonifere, regiunilor cu emisii ridicate de dioxid de carbon și insulelor care se confruntă cu probleme de depopulare și care urmează a fi grav afectate de pierderile de locuri de muncă rezultate în urma tranziției;
9. salută inițiativele Comisiei, inclusiv cea privind regiunile carbonifere și cu emisii ridicate de dioxid de carbon aflate în tranziție și proiectul „Energie curată pentru insulele din UE”, menite să sprijine și să ofere asistență tehnică pentru regiunile mai vulnerabile pe plan socioeconomic, ale căror caracteristici îngreunează această tranziție și fac ca implementarea ei corectă să devină mai dificilă și mai urgentă;
10. subliniază că, în prezent, la nivelul NUTS 2, există 41 de regiuni carbonifere în 12 state membre ale UE (inclusiv în Regatul Unit), iar sectorul cărbunului oferă aproximativ 240000 de locuri de muncă directe în minele de cărbune și în centralele pe cărbune, precum și aproximativ 215000 de locuri de muncă indirecte. În plus, există regiuni puternic dependente de activități cu intensitate mare a emisiilor de dioxid de carbon, printre care industria fierului, a oțelului sau de cea de extracție și prelucrare a turbei. Prin urmare, solicită UE și statelor membre să ofere sprijin financiar și tehnic pentru a asigura securitatea aprovizionării în regiunile afectate de schimbări sistemice și pentru a atenua aspectele sociale și economice negative ale tranziției;
11. observă că peste 2200 de insule europene locuite, în care trăiesc 12 milioane de persoane, sunt deosebit de afectate de tranziția energetică, deoarece suferă de pe urma combinației între prețurile ridicate la energie și dependența ridicată față de combustibilii fosili. În același timp, insulele pot constitui adevărate laboratoare ale pentru soluții energetice scalabile și durabile și pentru trecerea la un sistem fără combustibili fosili și reducerea subvențiilor acordate în prezent pentru combustibilii fosili;
12. sprijină dezvoltarea centrelor regionale de inovare, pentru a aduce laolaltă cercetarea, mediul academic și industria. Observă că aceste centre ar trebui să funcționeze ca o cutie de rezonanță, menită să informeze și să sensibilizeze cetățenii și comunitățile locale și să ofere un spațiu pentru conceperea și punerea în aplicare a strategiilor regionale de inovare într-un mod interactiv;
13. întrucât tranziția către o energie curată a creat deja 2 milioane de locuri de muncă în întreaga UE, solicită înființarea de centre regionale de formare profesională în contextul tranziției energetice, pentru a asigura consolidarea capacităților (inclusiv competențele digitale) și formarea în vederea reorientării competențelor forței de muncă către industrii mai durabile;
14. solicită, de asemenea, să se pună mai mult accentul pe tranziția energetică în cadrul programelor Erasmus și Erasmus+ pentru a spori gradul de conștientizare și pentru a oferi persoanelor afectate de această tranziție oportunități suplimentare de a-și îmbunătăți șansele prin schimb și împărtășire de cunoștințe. Își reafirmă sprijinul pentru „parteneriate strategice”⁽⁵⁾ în cadrul gestionării descentralizate, spre a permite schimbul de bune practici în domeniul inovării energetice între autoritățile locale și regionale, prin intermediul proiectelor transfrontaliere și transnaționale;
15. subliniază că, în virtutea istoriei lor, regiunile carbonifere și cu emisii ridicate de dioxid de carbon merită apreciere din perspectiva propriei lor dezvoltări economice și a importanței energiei pentru dezvoltarea civilizației. Multe dintre ele au dobândit cunoștințe specializate și o conștiință culturală legată de importanța evoluției modelelor în materie de producție de energie, fiind în același timp deschise față de inovare și de dezvoltarea economică și socială în sectorul energetic. Aceste tradiții (resurse) și posibilități ar trebui utilizate pentru dezvoltarea de strategii regionale, inclusiv sub aspectul transferului de cunoștințe și recalificării, canalizând expertiza și forța de muncă către tehnologii și inovații cu emisii scăzute de dioxid de carbon;

Realizarea de investiții într-o tranziție energetică orientată spre viitor pentru Europa

16. observă că tranziția energetică oferă o oportunitate imensă de a investi într-o infrastructură adaptată viitorului și de a promova o transformare care ar îmbunătăți calitatea vieții tuturor europenilor. Prin urmare, invită Comisia și statele membre să pună la dispoziția autorităților locale și regionale resurse, mandate și sprijin adecvate pentru a accelera tranziția energetică în Europa;

⁽⁵⁾ CDR 3950/2018 (JO C 168, 16.5.2019, p. 49).

17. în acest context, salută anunțul făcut de președinta aleasă, Ursula von der Leyen, privind înființarea unui nou fond pentru o tranziție echitabilă și solicită ca finanțarea să fie strâns interconectată cu politica de coeziune pentru perioada 2021-2027, pentru a permite regiunilor carbonifere afectate (nivelul NUTS 2) să își consolideze programele operaționale, deoarece ele sunt cele care se confruntă cu cele mai mari provocări în ecologizarea economiei și asigurarea unei tranziții energetice echitabile pentru cetățeni. Această alocare nu ar trebui calculată în cadrul limitelor propuse în anexa XXII, ci ar trebui pusă la dispoziție ca finanțare suplimentară. Această finanțare suplimentară ar putea fi apoi utilizată pentru a consolida programele FEDR și FSE în aceste regiuni de tip NUTS 2 în următorii șapte ani, promovând în mod activ valoarea adăugată europeană;
18. pe lângă integrarea dimensiunii climatice în buget, solicită măsuri eficiente care să pună capăt treptat subvențiilor directe și indirecte acordate combustibililor fosili (cum ar fi, de exemplu, actualele scutiri de taxe aplicabile combustibililor pentru aeronave), cu scopul de a crea condiții de concurență echitabile pentru energia din surse regenerabile, a încuraja schimbările de comportament și a genera resursele necesare susținerii unei tranziții echitabile; salută, în acest context, dezbaterile lansate de președinta aleasă a Comisiei, Ursula von der Leyen, cu privire la stabilirea prețului dioxidului de carbon și la taxele pe carbon la frontiere;
19. subliniază că ratele de cofinanțare sunt deosebit de importante din perspectiva accesului facil al comunităților mici și al insulelor la fondurile UE. Solicită consolidarea capacității lor de a fi utilizate ca „laboratoare” de tranziție energetică, prin conceperea de soluții inovatoare și de acțiuni politice coordonate axate pe cadre de politică, măsuri de reglementare, finanțare, cooperare și implicarea părților interesate;
20. salută propunerea privind cadrul financiar multianual pentru perioada 2021-2027, care se axează pe dezvoltarea durabilă, și își reiterează solicitarea de a aloca peste 30 % din buget pentru integrarea politicilor în domeniul climei; solicită un sprijin sporit pentru dezvoltarea de strategii de specializare inteligentă pentru a extinde și a aduce pe piața europeană produse și procese inovatoare ⁽⁶⁾; salută propunerea ca domeniul de cercetare referitor la orașele inteligente și neutre din punct de vedere climatic să devină prioritar în contextul programului Orizont Europa, cu scopul de a stimula cercetarea și inovarea în întreaga UE;
21. recomandă ca rata de finanțare propusă de 60 % să fie majorată la 70 % pentru organizațiile cu scop lucrativ și la 100 % pentru autoritățile publice și organizațiile non-profit din cadrul subprogramului LIFE privitor la tranziția către o energie curată și să se mențină atractivitatea pentru autoritățile locale și regionale și organizațiile mai mici, cum ar fi agențiile locale pentru energie; salută înființarea fondului InvestEU și propune ca această posibilitate să fie valorificată pentru a facilita tranziția energetică, în special în regiunile vulnerabile; propune ca, în cadrul acestor programe, să se recompenseze proiectele dezvoltate în regiunile de tranziție, acordându-li-se un punctaj suplimentar;
22. având în vedere cadrul privind ajutoarele de stat post 2020, solicită o majorare a nivelului ajutoarelor de stat permise, precum și un nivel suficient de flexibilitate pentru proiectele legate de tranziția energetică în regiunile carbonifere, regiunile cu emisii ridicate de dioxid de carbon și insule, precum și în comunitățile locale, pentru a încuraja investițiile din partea sectorului de afaceri;
23. solicită crearea unor mecanisme care să sprijine și să finanțeze într-o măsură tot mai mare proiectele din domeniul tranziției energetice în regiunile încadrate în categoria regiunilor carbonifere și cu emisii ridicate de dioxid de carbon. Motivele sunt următoarele: 1. n-ar trebui să se aștepte până când consecințele tranziției vor afecta iremediabil aceste regiuni; 2. ar trebui să se permită creșterea nivelurilor maxime ale ajutoarelor pentru toate întreprinderile, în special pentru întreprinderile mari, date fiind potențialul lor de a investi în teritoriu și efectul lor de pârghie; 3. ar trebui să fie autorizate și alte măsuri de atenuare a efectelor tranziției, cum ar fi majorarea nivelului de finanțare din FEDR; 4. regiunile carbonifere ar trebui să fie considerate zone asistate, în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) literele (a) și (c) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), iar normele privind ajutorul din partea UE pentru aceste regiuni ar trebui să fie adaptate în mod corespunzător;
24. își reiterează apelul de a reduce birocrăția și de a simplifica mecanismele legate de pregătirea proiectelor și de consolidarea capacităților autorităților locale și regionale; își reiterează apelul la continuarea punerii în aplicare a unei asistențe tehnice personalizate pentru a ajuta orașele și regiunile să beneficieze de investiții în proiecte ambițioase, atât pentru a accesa programele JASPERS și ELENA ale Băncii Europene de Investiții, cât și pentru a dezvolta proiecte eligibile pentru finanțare, inclusiv proiecte la scară mai mică; așteaptă cu interes, în acest context, propunerile anunțate de președinta aleasă a Comisiei, Ursula von der Leyen, cu privire la un „Pact ecologic european” și la o bancă europeană pentru climă;
25. solicită mai multe sinergii între diferitele surse de finanțare, la nivel european, național și regional, precum și legături mai strânse între finanțarea publică și cea privată, pentru a spori eficiența tranziției către energia curată;
26. sprijină dezvoltarea unei facilități financiare pentru regiunile carbonifere și cu emisii ridicate de dioxid de carbon, care să ofere asistență financiară și tehnică încă din primele etape de dezvoltare a proiectelor. Recomandă crearea unei legături între strategiile regionale nou elaborate și planurile generale de abandonare a combustibililor fosili și a practicilor care nu sunt durabile, creând în același timp oportunități pentru locuri de muncă de înaltă calitate;

⁽⁶⁾ COM(2018) 374 final.

Stimularea inovației și folosirea tehnologiei în mod strategic

27. subliniază că autoritățile locale și regionale acționează deja ca facilitatori și catalizatori ai inovării sociale, guvernamentale și tehnologice, oferind platforme organizaționale și instituționale pentru ca părțile interesate să se implice și să dezvolte în comun strategii durabile și inovatoare în domeniul energiei, pentru o tranziție energetică justă, durabilă și inovatoare;
28. subliniază că pe piață există deja o gamă largă de soluții tehnice pentru o Europă rentabilă, neutră din punct de vedere climatic și că, odată cu tehnologiile actuale, până la 86 % din emisiile de CO₂ ⁽⁷⁾ pot fi reduse într-un sistem energetic interconectat;
29. subliniază necesitatea de a stimula dezvoltarea de soluții inovatoare de stocare a energiei, și care să nu depindă de materii prime rare sau foarte concentrate din punct de vedere geografic, și, de asemenea, de a se realiza progrese în ceea ce privește tehnologiile și etapele comerciale de captare, utilizare și stocare a CO₂ în cazul acelor procese industriale care nu sunt complet decarbonizate cu ajutorul cunoștințelor actuale (de exemplu: industria siderurgică integrată);
30. subliniază că principalele obstacole din calea implementării rapide a tehnologiilor cu emisii reduse de carbon sunt legate de lipsa de resurse financiare și umane, de politicile, reglementările și structurile organizatorice existente, care depind încă de lanțurile valorice bazate pe combustibili fosili, precum și de factori socioculturali, cum ar fi lipsa de acceptare socială, mai ales pentru că în regiunile carbonifere tranziția poate implica dispariția unor locuri de muncă și pierderi demografice. Este, prin urmare, de acord că inovarea ar trebui să provină din contexte locale specifice și să abordeze chiar de la început impactul asupra sistemului și a comunității în ansamblu, prevenind totodată procesele care generează lipsa de acceptare socială;
31. solicită continuarea simplificării administrative și reducerea barierelor în materie de reglementare în ceea ce privește dezvoltarea și punerea în aplicare a unor tehnologii și modele de afaceri noi și inovatoare;
32. solicită îmbunătățirea integrității și a modului de funcționare a schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii, oferind, în același timp, sprijin pentru regiunile și grupurile vulnerabile, printr-o aprovizionare cu energie durabilă, fiabilă și la prețuri accesibile;

Provocările complexe necesită soluții comune: contribuții pentru realizarea obiectivelor Acordului de la Paris la toate nivelurile

33. subliniază necesitatea participării tuturor actorilor – cetățeni, industrie, sectorul privat –, cu implicarea în acest proces mai ales a participanților reticenți și punând accentul pe toate beneficiile conexe ale tranziției energetice: o mai bună calitate a aerului, sănătate, mediu, spații verzi, biodiversitate, energie mai ieftină etc.;
34. salută adoptarea pachetului „Energie curată pentru toți” ⁽⁸⁾ și subliniază importanța participării efective a publicului și a cooperării regionale la elaborarea și punerea în aplicare a planurilor energetice și climatice naționale ⁽⁹⁾. Invită statele membre să inițieze un dialog permanent pe mai multe niveluri în domeniul energiei și al climei cu autoritățile locale și regionale și cu alte părți interesate în tranziția energetică ⁽¹⁰⁾ și să consolideze în mod sistematic coordonarea orizontală și verticală a procesului decizional politic și tehnic, dată fiind relevanța deosebită a acestui dialog cu autoritățile regionale și locale și cu agențiile pentru energie, actori-cheie datorită cunoașterii lor aprofundate a teritoriului;
35. subliniază nevoia urgentă de a fructifica pe deplin complementaritatea dintre contribuțiile stabilite la nivel național și contribuțiile stabilite la nivel local/regional, prin sprijinirea planurilor integrate voluntare de la nivel local și regional ⁽¹¹⁾, alinierea cerințelor de raportare și maximizarea impactului la nivelul sectoarelor ⁽¹²⁾ și la nivelul autorităților publice;
36. subliniază că peste 9000 de autorități locale și regionale din întreaga Europă s-au angajat să atingă obiective ambițioase de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de combatere a schimbărilor climatice prin participarea la inițiative precum Convenția primarilor din Europa și prin elaborarea de strategii și planuri de acțiune care să răspundă direct nevoilor și viziunii comunității pentru un viitor durabil;

⁽⁷⁾ HRE 2050 scenario compared to 1990 (Heat Roadmap Europe – Scenariul pentru 2050 în comparație cu 1990), Quantifying the Impact of Low-carbon Heating and Cooling Roadmaps (en) (Cuantificarea impactului foilor de parcurs pentru încălzirea și răcirea cu emisii scăzute de dioxid de carbon).

⁽⁸⁾ Pachetul „Energie curată pentru toți” stabilește obiectivele pentru 2030: un obiectiv obligatoriu privind utilizarea energiei din surse regenerabile în proporție de cel puțin 32 % și un obiectiv privind eficiența energetică de cel puțin 32,5 %, susceptibile de a fi revizuite în creștere în 2023.

⁽⁹⁾ Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 328, 21.12.2018, p. 1).

⁽¹⁰⁾ CDR 830/2017 (JO C 342, 12.10.2017, p. 111).

⁽¹¹⁾ Cum ar fi Planurile de acțiune privind energia durabilă și clima (PAEDC) din cadrul Convenției primarilor.

⁽¹²⁾ Inclusiv electricitatea, încălzirea și răcirea, transporturile, deșeurile, agricultura și subsectoarele acestora.

Conturarea unei tranziții energetice centrate pe oameni

37. recunoaște că cetățenii și comunitățile energetice dispun în prezent de oportunități fără precedent de a deveni „prosumatori” (participanți activi pe piață), salută înființarea oficială a comunităților energetice locale în cadrul pachetului „Energie curată pentru toți” și solicită stabilirea unui set clar de drepturi și obligații, precum și a unor cerințe privind sprijinul la nivel național, pentru a operaționaliza pe deplin potențialul acestor structuri;
38. pentru a asigura un grad mai mare de autonomie și responsabilizare a consumatorilor, își repetă solicitarea de a fi instalate rețele și contoare inteligente (cu condiția de a satisface interesul economic al consumatorului final), accesibile ca preț și eficiente din punct de vedere al costurilor, performante, bine protejate împotriva fraudelor, ușor de utilizat, sigure și adaptate la nevoile și așteptările consumatorilor în ceea ce privește informațiile, controlul consumului propriu și scăderea valorii facturilor;
39. încurajează Comisia și statele membre să valorifice pe deplin potențialul producției descentralizate de către prosumatori, prin încurajarea dezvoltării de rețele energetice și prin asigurarea certitudinii în materie de reglementare pentru investițiile în energie – de la scară mică la scară mare – și prin sporirea accesului consumatorilor la sisteme, servicii și platforme digitalizate de transport și distribuție;
40. subliniază necesitatea unor norme de piață clare, a unor politici stabile, a unor proceduri administrative simplificate și flexibile și a unor scheme de sprijin financiar specifice pentru a accelera tranziția energetică;

Consolidarea sinergiilor pentru o schimbare sistemică în toate sectoarele

41. recunoaște că sectorul termic este o componentă esențială pentru un sistem de cuplare sectorial și cea mai rentabilă soluție care permite integrarea unei cote de energie din diverse surse regenerabile până la 87 % și peste, cu tehnologii deja disponibile, oferind în același timp flexibilitate și asigurând stabilitatea unui sistem energetic global integrat durabil ⁽¹³⁾. Constată că, în prezent, există pierderi uriașe de energie, cum ar fi excesul de căldură din producția de energie electrică, care teoretic ar fi în măsură să alimenteze întregul parc imobiliar al Europei ⁽¹⁴⁾, direct responsabil pentru 36 % din emisiile de CO₂ și format în proporție de aproape 75 % din clădiri considerate ineficiente din punct de vedere energetic ⁽¹⁵⁾;
42. subliniază că tranziția energetică durabilă trebuie să ia în considerare întregul sistem energetic, cu o producție, o furnizare, o distribuție și un consum interconectate; sprijină pe deplin imperativul primordial al eficienței și angajamentul de a crește actuala țintă de 32 % energie din surse regenerabile la 40 % până în 2030, pentru a reduce ritmul încălzirii globale provocate de om și a atinge neutralitatea climatică până în 2050 și solicită o piață a energiei integrată și transectorială, în care pierderile de energie să fie reglementate, iar energia din surse regenerabile să poată fi furnizată în mod eficient;
43. atrage atenția asupra provocărilor cu care se confruntă regiunile ultraperiferice în procesul de punere în aplicare a unei tranziții energetice durabile. În acest sens, Comitetul invită Comisia Europeană să recunoască constrângerile inerente acestor regiuni și să adopte o legislație care să le plaseze cel puțin pe picior de egalitate cu celelalte regiuni ale Europei;
44. subliniază că tranziția energetică oferă o oportunitate de a configura un sistem energetic mai sigur și mai orientat spre viitor, prin creșterea eficienței energetice și reducerea consumului, dezvoltarea energiilor din surse regenerabile și construirea de infrastructuri și interconexiuni în întreaga Europă, pentru a reacționa rapid la întreruperile în aprovizionare. Sprijină, prin urmare, dezvoltarea de sinergii între zonele urbane și rurale, pentru a combina potențialele acestora în materie de producție de energie din surse regenerabile și de gestionare a deșeurilor energetice prin utilizarea unor infrastructuri energetice optimizate, cu mai puține pierderi și mai reziliente;
45. evidențiază importanța economiei circulare ca parte integrantă a tranziției energetice durabile, folosind concepte bazate pe ciclul de viață pentru cererea și oferta de infrastructuri, produse și servicii. Achizițiile publice oferă mari oportunități pentru acțiuni în domeniul climei. Acestea ar trebui să beneficieze de sprijin prin adoptarea de cerințe, standarde și sisteme de informații în materie de proiectare ecologică pentru datele privind ciclul de viață, atât din partea UE, cât și din partea statelor membre. Subliniază că achizițiile publice pentru inovare reprezintă un instrument strategic de sprijinire a acestei abordări integrate, în cadrul căreia autoritățile locale și regionale pot juca un rol esențial pentru a asigura implementarea și sinergia multisectorială;

⁽¹³⁾ *Heat Roadmap Europe 2050 scenario compared to 1990* (Heat Roadmap Europe – Scenariul pentru 2050 în comparație cu 1990), *Quantifying the Impact of Low-carbon Heating and Cooling Roadmaps* (en) (Cuantificarea impactului foilor de parcurs pentru încălzirea și răcirea cu emisii scăzute de dioxid de carbon).

⁽¹⁴⁾ *Guidelines for the Energy System Transition* (Orientări pentru tranziția sistemului energetic). *The Energy Union Perspective* (en) (Perspectiva uniunii energetice).

⁽¹⁵⁾ EASME, *High energy performing buildings – Support for innovation and market uptake under Horizon 2020 energy efficiency* (Clădiri cu randament energetic ridicat – Sprijin pentru inovare și comercializare în cadrul programului de eficiență energetică Orizont 2020).

46. subliniază că, pentru a realiza o tranziție pe mai multe niveluri, atât în regiuni, cât și în localități, autoritățile locale și regionale ar putea desemna manageri energetici pentru a coordona eficient politicile privind clima și energia la niveluri diferite;
47. își încurajează membrii să înființeze un intergrup care să îi reunească pe reprezentanții regiunilor carbonifere și ai regiunilor cu emisii ridicate de dioxid de carbon, precum și experți și părți interesate relevante, pentru a lucra la propuneri concrete în vederea unei tranziții energetice inovatoare și durabile și pentru a face schimb de bune practici la nivelul UE.

Bruxelles, 9 octombrie 2019.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Karl-Heinz LAMBERTZ
